

MEMO

Aan : Gemeenteraad van Langedijk

Van : College van B&W

Opsteller : K.M. (Kirsten) Verhage

Datum : 4 juni 2019

Onderwerp : JeugdzorgPlus voorziening te Bakkum

Geachte raadsleden,

Wij informeren u met regelmaat over ontwikkelingen rondom de JeugdzorgPlus. Met deze raadsmemo willen wij u verder bijpraten. Directe aanleiding is de berichtgeving in de media waarin kritische vragen en opmerkingen worden geplaatst over de geleverde zorg door Horizon. In deze raadsmemo informeren wij u over de huidige stand van zaken.

Terug naar het begin: de keuze voor Horizon

Na een rechterlijke uitspraak werd op 5 december 2018 de gunning van de opdracht JeugdzorgPlus aan Horizon definitief. Dit na een kwalitatief goed doorlopen aanbestedingsproces. Horizon onderscheidde zich in de aanbesteding met hun dienstverlening en het innovatieve karakter van de JeugdzorgPlus. Gemeenten waren tevreden met de dienstverlening van Transferium, maar hadden zich de ambitieuze doelstelling 'In 2030 geen gesloten jeugdzorg meer' gesteld. Dit vroeg om een wezenlijk andere aanpak. En om met de woorden van kinder- en jeugdpsychiater en bestuurder Peter Dijkshoorn te spreken: "Je bereikt het meeste als je voor het hoogste gaat".¹

Los daarvan, sluiten met deze doelstelling de NHN-gemeenten aan bij het rijksbeleid. In 'Zorg voor de Jeugd' - het vigerende actieprogramma van het Ministerie van VWS - staat als speerpunt: 'Het aantal gesloten plaatsingen van jongeren terugbrengen en de duur van plaatsingen verkorten'². Het ministerie van VWS handelt hiermee in lijn met het advies van de Raad voor Strafrechttoepassing en Rechtsbescherming. Zij heeft in een advies aangegeven: "We denken aan kleinschalige, gezinsgerichte voorzieningen met een beperkt niveau van beveiliging". De JeugdzorgPlus die Horizon in Antonius levert past bij deze rijksdoelstellingen.

De aanbesteding nu

De betrokkenheid van de jeugdrechtsketen, jeugdhulpaanbieders, pers en raadsleden op dit dossier is groot. Wij hebben hier begrip voor. Zoals de Raad voor Strafrechtstoepassing en Rechtsbescherming aangeeft: "De gewenste ontwikkeling van gesloten plaatsen naar kleinschalige voorzieningen heeft grote gevolgen voor zowel de instellingen voor gesloten jeugdhulp, gemeenten als voor het onderwijs".³ Wij als achttien NHN-gemeenten hebben er begrip voor dat het transformeren van het huidige systeem en de huidige werkwijze ingrijpend is.

¹ P.13: Jij hebt de sleutel, naar humane hulp zonder separeren, Tilly van Uffelen en Peter Dijkshoorn, 2019

² Actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd', p. 13

³ Actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd', p. 29

Antonius in Bakkum is nu ruim drie maanden operationeel. Er klinken geluiden dat de aanbesteding gestopt zou moeten worden. Voor alle duidelijkheid: dit is niet mogelijk. We zijn een contract aangegaan voor twee jaar met de optie voor twee keer verlenging met één jaar. Alleen als Horizon niet voldoet aan de contractuele afspraken, dan kan het contract tussentijds ontbonden worden. Dit is zeker niet aan de orde. Wel erkennen wij dat een aantal zaken niet optimaal waren. Wij hebben deze issues besproken met Horizon én met de Inspectie van Gezondheidszorg en Jeugd. Er zijn inmiddels veel verbeteringen doorgevoerd. Hieronder informeren wij u over de meest actuele stand van zaken.

Feiten

Aantal jeugdigen in JeugdzorgPlus: Antonius en Bakkum

- Vanaf 3 februari 2019 tot 20 mei 2019 zijn er zestien jongeren uit de drie NHN-regio's aangemeld voor JeugdzorgPlus. Dit is een lagere instroom dan verwacht. We hebben een langere periode nodig om hiervan een goede analyse te kunnen maken.
- Acht jongeren verblijven in Antonius, acht jongeren in Transferium. Van de jongeren in Transferium zijn er drie jongeren in onderling overleg tussen Horizon en Parlan - en om inhoudelijke redenen - bij Transferium geplaatst. Bijvoorbeeld een jeugdige die eerder in Transferium heeft gezeten en daar zich vertrouwd mee voelde.
- De andere vijf jongeren zijn op advies van wisselende partners uit de jeugdrechtsketen in Transferium geplaatst. Waarvan twee jongeren direct in Transferium op last van de rechter met als redenen: weglooptgedrag en LVB-problematiek. In alle gevallen heeft Horizon een inhoudelijke, andere visie op de uitspraak. Horizon is hierover in overleg met de jeugdrechtsketen.
- De jeugdrechter heeft Horizon en Parlan verzocht afspraken te maken over de regievoering van de behandeling bij de plaatsing van jongeren in Transferium via onderaanneming. Partijen hebben hiervoor afspraken ontwikkeld die op 21 mei 2019 zijn geformaliseerd.

De locatie

- De verbouwing van Antonius is afgerond. Inmiddels is het pand door de aannemer opgeleverd. Er zijn drie behandelgroepen gerealiseerd, drie studio's en één appartement voor gezinsopname.
- Horizon onderzoekt de mogelijkheden om - zoals toegezegd - ook locaties in andere regio's binnen Noord-Holland-Noord te openen.

Onderwijs en dagbesteding

- De Inspectie van onderwijs heeft geconstateerd dat in Antonius onderwijs werd gegeven zonder dat dit formeel geregeld was. De inspectie betreurt deze start, maar gedoogt de situatie tot augustus 2019. Er is een officiële verklaring door het Ministerie van onderwijs afgegeven per augustus 2019. Hiermee is het onderwijs formeel geborgd.
- De Spinaker verzorgt het onderwijs in Antonius en tevens in Transferium. Het is een ervaren onderwijsaanbieder die de doelgroep goed kent.
- Horizon is een landelijk ervaren aanbieder van JeugdzorgPlus. Zij kent de wettelijke eisen in de gesloten jeugdzorg en bieden, binnen deze kaders, een verrijkend programma. Jongeren gaan onder begeleiding naar buiten, naar het strand, festivals en musea. De jongeren oefenen actief aan het weer deelnemen in de maatschappij. Hiermee doen de jongeren veel positieve ervaringen op, de motivatie van jongeren neemt toe en weglopen of onttrekken gebeurt niet tijdens dit soort momenten.

Behandeling

- Horizon heeft een uniek concept voor de JeugdzorgPlus: de JouwZorg-methode. Alle gemeenteraden zijn hierover geïnformeerd via de presentatie van Horizon.
- De behandeling in de periode van geslotenheid is gericht op het activeren en stimuleren van jongeren en zijn/haar systeem (leefomgeving, familie, vrienden). Om goede behandeldoelen neer te zetten, perspectief te bieden en samen met de jeugdigen en zijn/haar ouders de keuze

te maken voor passende jeugdhulpverlening. De gekozen hulpverlening vindt vervolgens plaats in de eigen woon- en leefomgeving. Met als doel dat jongeren en hun ouder(s) dit direct toe kunnen passen.

- Daarnaast wordt er binnen Antonius gestart met gezinsbehandeling. Er wordt systeemtherapie gegeven aan het gezin en ze gaan de komende tijd in het appartement de gezinnen observeren, diagnosticeren en begeleiden. Hiermee wordt de verantwoordelijkheid teruggelegd bij ouders en jongeren en wordt het verblijf in de gesloten setting verkort.

Kwaliteitseisen

- Horizon geeft aan te voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen. Gemeenten hebben bij de inspectie van Gezondheidszorg en Jeugd aangedrongen op een onafhankelijke inspectie voor de zomervakantie. Dit is door de Inspectie van Onderwijs en Gezondheidszorg en Jeugd toegezegd.
- Horizon biedt JeugdzorgPlus aan met een minder hoog niveau van beveiliging dan andere JeugdzorgPlus-instellingen doen, maar de deuren zijn gesloten. Jongeren lopen weg en zullen dit ook in de toekomst doen. Dit is een gegeven dat zich bij alle JeugdzorgPlus-aanbieders voordoet. Tot dusverre zijn de jongeren bij Antonius ook zelfstandig of door begeleiding teruggekeerd. Dit past binnen de opvattingen van Horizon over het 'fouten en keuzes mogen maken' en 'reflecteren op eigen gedrag'. Horizon heeft bij het weglopen een protocol waarbij politie, ouder(s) en Gecertificeerde Instelling worden geïnformeerd. Ook dit is de gebruikelijke procedure.
- Antonius heeft geen separeerruimte, maar een verpoosruimte omdat binnen de JouwZorg-visie te allen tijde het contact moet worden gehouden met hulpverlener en jongere. In deze verpoosruimte – bekleed met wanden van zacht materiaal - kan een jongere middels een touchscreen zijn eigen muziek, lichtkleur en geur kiezen.

Officiële opening

- Op woensdag 3 juli is de officiële opening van Antonius waarvoor de wethouders jeugdhulp van de achttien gemeenten en de gemeenteraadsleden van Castricum worden uitgenodigd.
- Op vrijdag 5 juli 2019 zijn de raadsleden van de overige zeventien gemeenten en de beleidsmedewerkers van de achttien gemeenten welkom bij Antonius.

Bestuurlijke acties

Het is aan Horizon om het aanbod - zoals wij dat hebben ingekocht - neer te zetten. Dat de locatie en het onderwijs bij start nog niet optimaal was, erkennen wij zoals gezegd, maar dit betekent niet dat de NHN-colleges geen vertrouwen hebben in de dienstverlening van Horizon of in de JouwZorg-methodiek. Uit bovenstaande feitenrelaas blijkt dat veel aspecten goed zijn geregeld. We wachten het onafhankelijke inspectierapport af om te bezien welke aspecten nog opgepakt of verbeterd moeten worden. Hier zullen we streng op toezien.

Daarnaast hebben we de ambtelijke kerngroep de opdracht gegeven om gesprekken te voeren met de partners in de jeugdrechtketen. Te weten: de jeugdrechtadvocaten, de Raad voor de Kinderbescherming, de Gecertificeerde Instellingen en de kinderrechtters.